

ISSN 2224-8609

Гобинск В.В.
Введення

✓

ВІСНИК

ВОЛИНСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

№15

2016

ЗМІСТ

Антохов А.А. КРЕАТИВНИЙ КЛАС ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ТЕХНОЛОГО-СИНГУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ	7
Архипенко С.В. ПАСИВНІ ОПЕРАЦІЇ БАНКІВ: ОСОБЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ДЕПОЗИТІВ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКУ ЇХ ВКЛАДАННЯ ТА ПОРЯДКУ ПОВЕРНЕННЯ.....	19
Баховська О.В. ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ БУРЯКОЦУКРОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	26
Богуславська С.І. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ СТРУКТУРНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТЕРИТОРІАЛЬНО-ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ	32
Борейко В.І. ІННОВАЦІЙНІ ПЕРСПЕКТИВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	40
Бублик М.І. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ ПОЛІТИКОЮ В УКРАЇНІ	48
Буздиган М.О., Степанова І.В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОКРАЩЕННЯ	56
Букало Н.А., Гладченко М.М. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ	64
Буняк Н.М. МАЛЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ЕФЕКТИВНА ФОРМА КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ НАУКОВИХ РОЗРОБОК УНІВЕРСИТЕТУ.....	71
Бурак І.О., Савчук М.М. ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ГУДВІЛУ	78
Гоблик В.В. СТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВИХ ПАРКІВ: СВІТОВИЙ ДОСВІД.....	85
Громко Л.С. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МОТИВУВАННЯ ПЕРСОНАЛУ РОЗДРІБНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	90
Давидова І.О. ОЦІНКА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ НА РИНКУ ПРАЦІ	99
Дяченко К. С. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВ ДОРОЖНЬО- БУДІВЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ	105
Жуковська В.М. РОЗВИТОК КАДРОВИХ СТРУКТУР У ПІДПРИЄМСТВАХ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ....	115

Гоблик В.В., д.е.н., доцент
Мукачівський державний університет

СТВОРЕННЯ ТА РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВИХ ПАРКІВ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

В статті проведено аналіз методологічних підходів по доцільності формування промислових парків, виокремлено найбільш характерні його ознаки. Встановлено необхідні умови функціонування промислового парку та визначено основні функції. Окреслено фактори привабливості таких інноваційних утворень для малого бізнесу, підприємств-суміжників, закордонних компаній, а також можливості використовувати світового досвіду створення та розвитку промислових парків для України.

Ключові слова: промисловий парк, світова економіка, інвестиційний клімат, зовнішньоекономічна діяльність, іновації.

The article analyzes the methodological approaches on the expediency of forming industrial parks, singled out his most characteristic traits. Necessary conditions for the operation of the industrial park and the main function. Outlined attractiveness factors such innovative structures for small businesses allied enterprises, foreign companies, and the ability to use the world experience of creation and development of industrial parks in Ukraine.

Key words: industrial park, the global economy, investment climate, external economic activities innovation.

В статье проведен анализ методологических подходов по целесообразности формирования промышленных парков, выделены наиболее характерные его признаки. Установлены необходимые условия функционирования промышленного парка и определены основные функции. Определены факторы привлекательности таких инновационных образований для малого бизнеса, предприятий-смежников, иностранных компаний, а также возможности использовать мирового опыта создания и развития промышленных парков для Украины.

Ключевые слова: промышленный парк, мировая экономика, инвестиционный климат, внешнеэкономическая деятельность, инновации.

Вступ. Використання набутого країнами світового досвіду створення та розвитку кластерів, промислових зон, промислових парків може стати стимулом припливу іноземних інвестицій у вітчизняну науково-технічну та інноваційну сфери, особливо в прикордонні регіони України. Гармонізація законодавства України у сфері науки та високих технологій з нормами міжнародного права, організація наукових лабораторій, центрів, науково-виробничих інтегрованих структур для створення умов активного просування на ринок ЄС вітчизняної науково-технічної продукції, дасть змогу адаптувати на вітчизняний ґрунт передового досвіду та сучасних механізмів міжнародної інтеграції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми створення та функціонування промислових парків досліджували науковці, зокрема. А. Гальчинський, В. Геєць, Я. Жаліло, О. Мазур, В. Семиноженко, Л. Федулова, О.

Черноіванова, О. Чмир, В. Яковенко та інші [1-6]. Однак, з урахуванням євроінтеграційної перспективи розвитку України, наразі є актуальним подальше дослідження і аналіз досвіду зарубіжних країн по впровадженню механізмів створення та регулювання діяльності промислових парків.

Постановка завдання. Метою статті є: узагальнити досвід створення та ефективне функціонування промислових парків у сучасному світовому господарстві та можливості використання його в умовах України.

Виклад основного матеріалу. Досліджуючи сучасні організаційні форми розвитку економічного співробітництва між державами в контексті диверсифікації системи зовнішньоекономічних зв'язків, не можна оминати увагою діяльність промислових зон і парків.

Ідея промислових парків не нова, і її прототипом є бізнес-центри і наукові технопарки. Саме в подібних технопарках починали своє життя такі міжнародні корпорації, як «Хьюлетт-Паккард», «Майкрософт», «Полароїд». Прикладом технопарків є французька «Силіконова долина» під назвою «Софія Антиполіс», де функціонують декілька сотен офісів і виробництв, в тому числі офіс «Лабораторії Касперського».

У світі промислові парки існують у всіх розвинутих країнах. Країнами з високим рівнем розвитку промислових парків є США, Канада, всі країни Західної Європи, Туреччина, Китай, Тайвань, Сінгапур, Японія, Південна Корея. В останні десятиріччя досить активно промислові парки почали розвиватись в Індії, Угорщині, Латвії, Естонії.

Аналіз різних методологічних підходів щодо сутності та доцільності формування промислових парків дозволив виокремити такі найбільш характерні трактування промислового парку:

– окрема територія для використання площ із створеною тут інфраструктурою (комунікаціями, дорогами до кожної ділянки, на якій розташовано виробництво, підведеними газом, електропостачанням, стоками для каналізації), виробничими, складськими і адміністративними приміщеннями, які призначені для здійснення виробничої діяльності компаній-орендарів;

– відмежована територія, на якій в режимі спеціальних пільг з метою використання людських і матеріальних ресурсів окремого регіону здійснюються економічна діяльність, промислове виробництво і надання послуг, освоєння результатів наукових досліджень і/або технологічних розробок;

– індустріальні майданчики для розвитку малого і середнього підприємництва, що забезпечують підприємство всією необхідною інфраструктурою. Це надання в оренду земельних ділянок і приміщень, забезпечення всіма інженерними мережами, дорогами, складами. Основна їх мета створення умов для підвищення ефективності малих і середніх підприємств.

Суть промислового парку характеризується наступними положеннями: земельна ділянка, на якій знаходиться парк, юридично визначена і точно

окреслена; на території парку забезпечується єдине економічне управління, яке пропонує для підприємців і підприємств в парку певний набір послуг (бухгалтерію, маркетинг, допомогу при отриманні кредиту, юридичні послуги, консультації з різних питань і т.п.); ділянки в рамках промислового парку, разом з інженерними мережами, що пропонуються для покупки, лізингу, оренди з метою організації виробничого процесу і ведення підприємницької діяльності; в межах території індустріального парку знаходяться виробничі, складські і офісні приміщення; професійно і ефективно організована система під'їзних шляхів, місць стоянки вантажного і легкового автотранспорту, зон вантаження-вивантаження, контрольно-пропускних зон; на території парку підтримуються інновації і розвиток вітчизняної науково-дослідної діяльності її результатів використання у виробництві; парки орієнтовані на зростання експорту.

Для ефективного функціонування промислового парку потрібні:

- близькість основних транспортних коридорів (морські порти і аеропорти, автомагістралі, залізниця, річкові канали, трубопроводи);
- наявність та прийнятний професійний рівень і вартість робочої сили;
- можливість підведення необхідних комунікацій;
- близькість сировини і матеріальних ресурсів.

Промисловий парк може бути створений державою (муніципалітетом) або приватною компанією. У світовій практиці розрізняються парки виробничі – орієнтовані на виробництво, і технологічні – орієнтовані на науково-технічні дослідження і розвиток технологій. Деякі парки орієнтовані на надання спеціальних послуг.

За експертними оцінками, основними перевагами індустріальних парків є збільшення продуктивності праці в 2-3 рази, зниження рівня безробіття в регіоні на 10%-50%, підвищення екологічності виробництва, зростання виробничих потужностей регіону (країни) на 2%-35%, зниження монополізації збутових (в тому числі експортно-імпортних) потоків, зростання розвитку малого і середнього бізнесу, зростання інвестиційної привабливості країни (регіону) в 3 і більше разів.

Проте у всіх перерахованих країнах урядом створюється сприятливий клімат розвитку промислових парків – це зниження бази (пільгове оподаткування) оподаткування на 3-10 і більше років і зниження бюрократичних бар'єрів.

Основними функціями промислового парку є:

- пошук нових сторонніх користувачів на свої послуги;
- робота з договорами і заявками на послуги і облік послуг;
- організація і контроль надання послуг споживачам;
- здійснення функцій замовника (генпідрядника) за послугами що надаються, але не продукуються промисловим парком;
- надання послуг, включаючи розрахунок цін і тарифів на власні послуги;
- фінансова діяльність.

Промисловий парк для малих і середніх виробничих фірм може бути створений на базі існуючих потужних підприємств, на базі промислових зон і на спеціально виділених (зарезервованих) територіях.

Аналіз показує, що основні усереднені параметри існуючих промислових парків є 3-7 середніх і 7-15 малих підприємств в одному промисловому парку та оптимальний розмір одного промислового парку близько 120 га.

Вартість послуг промислового парку визначається залежно від їх альтернативності (альтернативні і безальтернативні) і споживача послуг (основне виробництво і сторонні споживачі). Для альтернативних послуг вартість визначається на підставі ринкових розцінок. За безальтернативними послугами вартість визначається для основного виробництва на підставі витрат промислового парку, а для сторонніх споживачів на підставі витрат і комерційної націнки.

Перелік послуг, які надіються промисловим парком самостійно або із залученням підрядчиків:

1. Надання в користування виробничих і невиробничих активів (виробничі будівлі і споруди, виробничі майданчики, склади і складські майданчики, адміністративні будівлі).
2. Забезпечення електроенергією, тепловою енергією, зв'язком, гарячою і холодною водою, газом, паром, стиснутим повітрям тощо.
3. Надання в користування залізничних шляхів, послуг з вантаження-розвантаження.
4. Відведення, очищення і утилізація стоків.
5. Послуги з промислової безпеки і охорони навколишнього середовища.

У промислових парках створюється середовище, яке сприяє організації виробництва і здійсненню комерційної діяльності.

Виходячи з того, що три основні сегменти клієнтів промислових парків це: малий и середній бізнес, підприємства-суміжники і закордонні компанії, можна визначити для них фактори привабливості промислових парків, які наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Співвідношення цільових сегментів і чинників привабливості промислових парків

№ з\п	Цільовий сегмент	Фактори привабливості промислового парку для цільового сегменту
1.	Малий і середній бізнес	ціна оренди; універсальність використання потужностей; можливість отримання гарантій промислового парку під залучення зовнішнього фінансування; асортимент додаткових послуг (ділові, консультаційні і ін.).
2.	Підприємства-суміжники	довгострокові контракти на постачання продукції і послуг; цінові пільги на продукцію і послуги, що постачаються; можливість технологічного поєднання з основним виробництвом; наявність офісних приміщень.
3.	Закордонні компанії	привабливе географічне положення; розвинені комунікації (транспорт, зв'язок); наявність офісних приміщень.

Промисловий парк можна визначити як ділянку землі, відведену для промислового використання і розвитку. За міжнародними стандартами промислові парки пропонують своїм резидентам наступні умови:

- ринкові ціни на обслуговування;
- промислові землі, пропоновані в оренду, або на продаж;
- доступ до трудових ресурсів з сусідніх великих і малих міст;
- транспортні зв'язки з такими важливими пунктами, як міські території, аеропорти, залізничні вокзали, морські порти і контейнерні термінали;
- ефективну телекомунікаційну мережу, що пропонує послуги телефонного зв'язку, Інтернету і інших передових засобів зв'язку;
- професійно спроектовані ділянки, які повністю оснащені дорогами, дренажними і каналізаційними системами, електроенергією і водопостачанням;
- якісні під'їзні шляхи до промислових парків, що уможливають наступне ефективне логістичне забезпечення;
- адміністративні будівлі, включаючи адміністративний офіс або центр промислового парку, організацію суспільного транспортного сполучення включаючи автобусні зупинки і автостоянки, а також ландшафтне оформлення (озеленення);
- однакове відношення до всіх резидентів за відсутності дискримінації вітчизняних інвесторів на користь іноземних і навпаки

Переваги промислових парків полягають в тому, що вони дозволяють прискорити впровадження інвестиційного проекту або початок комерційної діяльності малих і середніх підприємств, оскільки вони звільняють підприємства від необхідності:

- подавати заявки на оформлення землі у власність і платити за її придбання;
- готувати ділянки до будівництва: засинати, рівняти і утрамбовувати землю;
- вносити додаткову оплату за отримання доступу до комунальних послуг;
- будувати власні споруди для обробки відходів;
- забезпечувати доступ і під'їзди до ділянок;
- наймати посередників і консультантів для дотримання бюрократичних формальностей, пов'язаних з отриманням дозволів від місцевої влади;
- обходитися без колективно використовуваних ресурсів.

Висновки. Розбудова мережі промислових парків в Україні може бути стратегічним напрямом модернізації промисловості («відновлення, ліквідація відсталості»), виходом на сучасний, порівнянний з передовими країнами рівень розвитку. Мова йде, по-перше, про освоєння виробництва продукції сучасного технологічного рівня в масштабах, що дозволяють підприємствам зайняти гідні позиції на світових ринках. По-друге, це відновлення виробничого потенціалу, заміна застарілого обладнання й технологій на сучасні, більш продуктивні.

Впровадження запропонованих методологічних підходів до розбудови парків сприятиме значним змінам у розподілі праці, що базується на інноваціях. В кінцевому підсумку, промислові парки будуть сприяти розвитку інноваційного підприємництва в регіонах з високою концентрацією інтелектуального, промислового, науково-технологічного та інформаційного потенціалів. Питання щодо розбудови промислового парку на певній території є стратегічним для регіональної влади, тому необхідно розробити стратегії розвитку регіонів, виділяючи ті сектори економіки, у яких їх формування можливе або уже відбулося. На розв'язання зазначеного питання будуть спрямовані подальші дослідження.

Список використаних джерел

1. Жаліло Я., Новицький В. Проблеми впровадження інноваційної моделі економічного розвитку // Україна: стратегічні пріоритети. Аналітичні оцінки / За ред. А.С. Гальчинського. – К., 2003
2. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України: В 3 т. / За ред. акад. НАН України В.М. Гейця, акад. НАН України В.П. Семиноженко, чл.-кор. НАН України Б.Є. – К.: Фенікс, 2007. Т.2: Інноваційно-технологічний розвиток економіки / За ред. акад. НАН України В.М. Гейця, акад. НАН України В.П. Семиноженко, чл.-кор. НАН України Б.Є. – К.: Фенікс, 2007. – 564 с. .
3. Мазур А.А., Пустовойт С.В. Технологічні парки України: цифри, факти, проблеми // Наука та інновації. – 2013. – Т.9. – №3. – С. 59-72. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/scinn_2013_3_9.pdf.
4. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / За ред. д-ра екон. наук, проф. Л. І. Федулової. – К.: «Основа», 2005. – 552 с.
5. Пила В.І., Чмир О.С. Особливі територіально-господарські утворення: СЕЗ і ТПР. - К.: КДТЕУ, Хмельницький: ХІУП, 2000. - 312 с.
6. Яковенко В.Б. Введение в инновационные технологии. – К.: Изд-во Европ. ун-та, 2002. – 134 с.

УДК 331.101.3

Громко Л.С.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МОТИВУВАННЯ ПЕРСОНАЛУ РОЗДРІБНИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Стаття присвячена дослідженню проблеми формування системи мотивування персоналу підприємств роздрібної торгівлі з використанням поведінкового підходу. Розглянуто такі складові системи мотивування, як завдання, мету, принципи, критерії